

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere
2012. szeptember

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei

új segítő rendszere

Dr. Győri Péter

2012. szeptember

Az új segítő rendszer

Kényszerből erény?

Háttér – ösztönzés: szűkülő és bizonytalan források

- ☐ szolgáltatások szűkitése helyett szolgáltatások átrendezése
- ☐ kevesebben kevesebbet helyett ugyanannyian több munkával
- ☐ kiszámíthatóság megszűnése helyett kalkulálható alkalmazkodás

Háttér – ösztönzés: szűkülő munkaerőpiac és csökkenő jóléti ellátások

- ☐ többséggel együttes gyarapodás helyett nagyon szerény biztonság
- ☐ beválthatatlan közösségi álmok helyett autonóm önerő fejlesztése
- ☐ ellenséges külvilág helyett befogadó mikrovilág

Az új segítő rendszer

(céljai, alapelvei)

- ☐ **Garantált, biztonságos, olcsó és szerény közösségi lakhatás nyújtása**
- ☐ **Élethelyzethez igazodó, kalkulálható feltételrendszer**
- ☐ **Szociális szolgáltatások az egyéni rászorultság függvényében**
- ☐ **Aktuális forrásokkal arányos, hatékony segítő munka**
- ☐ **A lakhatási rászorultság (fizető képesség) és a humán segítségnyújtásra való rászorultság önálló mérlegelése**

Az új segítő rendszer

Differenciált,

a (változó) élethelyzethez igazodó
szociális **lakhatási szolgáltatások**

Csoportos lakhatás

Koedukált lakhatás

Páros lakhatás

Egyszemélyes lakhatás

Kiskorú gyerekekkel lakhatás

Rövid és hosszú idejű lakhatás

Ingyenes és fizetős lakhatás

Lakhatás speciális betegségben, függőségben
szenvedőknek

Differenciált,

a (változó) szociális/mentális helyzetéhez
igazodó **humán szolgáltatások**

Egyéni esetmunka

Csoportmunka, közösségi munka

Szabadidős, fejlesztő/fenntartó foglalkozások

Álláskereső szolgáltatások

Képzésbe segítés

Önálló lakhatási tanácsadás, támogatás

Addiktológiai szolgáltatások

Szociális ügyintézés

Egészségügyi alap és szakszolgálatok

Az új segítő rendszerben

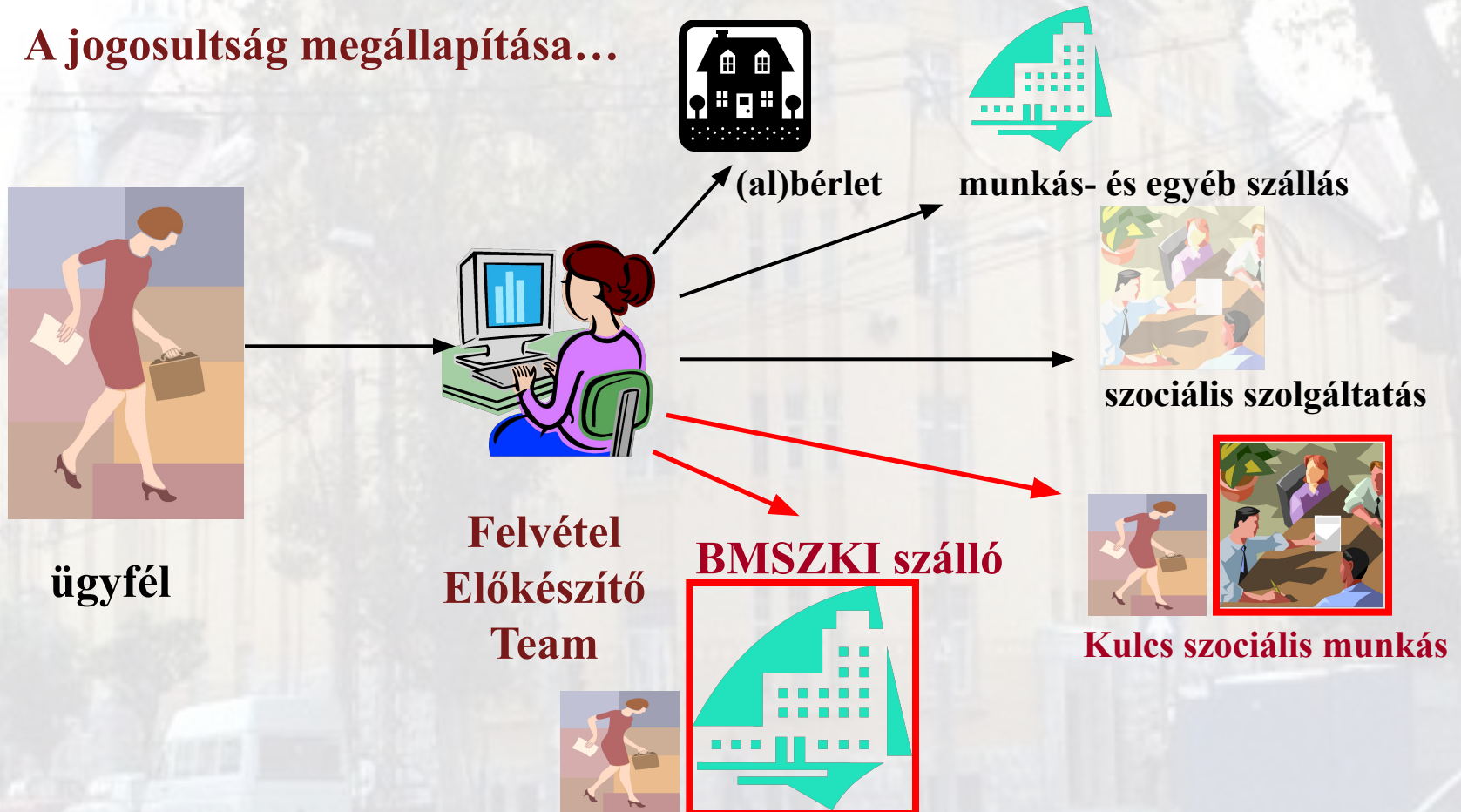
- ☐ Az intézmények a dezintegráció helyett a – szerény színvonalon megvalósuló – integráció terepeivé válhatnak
- ☐ Az ügyfelek önrészt fizető LAKÓ státuszba kerülhetnek
- ☐ A szállásnyújtó szociális segítő a korrekt lakhatási helyzetért felelős
- ☐ Az esetfelelős szociális munkások a korrekt egyéni fejlesztő munkáért felelős
- ☐ A lakhatás biztosítása nem függ az egyéni esetgondozásra való rászorultságtól
- ☐ Az esetfelelős személye változatlan miközben az ügyfél bejárja lakhatási útját
- ☐ Korábbinál intenzívebb, fókuszált esetmunka végezhető

Több lépcsős szükségletfelmérés belépéskor

- 1. lépés: Van-e, s milyen lakhatási segítségre szükség?** —
FET (Felvétel Előkészítő Team)
- 2. lépés: Van-e, s milyen szociális/mentális segítségre szükség?** —
Kulcs szociális munkás
- 3. lépés: Egyénre szabott, differenciált segítő folyamat**
- Egyéni esetfelelős szociális munkás

1. lépés: Van-e, s milyen lakhatási segítségre szüksége?

A jogosultság megállapítása...

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere
2012. szeptember

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere

2012. szeptember

Néhány példa, amikor NEM nyújtunk lakhatási szolgáltatást ÁTMENETI SZÁLLÓN

Állampolgárság	•Nem magyar állampolgár és •Nem rendelkezik tartózkodási, letelepedési engedéllyel
Életkor	Nem töltötte be a 18. életévét (kivéve Csáo)
	18-25 év közöttiek csak szakmai igazgató engedélyével (rövid jogviszonyra)
Önmaga ellátására képesség	•Egyáltalán nem képes Csak részlegesen képes: speciális férőhelyekre (Krízis, Kálvária, Alföldi-ÁMR)
Jövedelem	•Nincs rendszeres jövedelme és nem tartozik speciális eljárás szerinti csoportba •Van jövedelme, mely meghaladja a havi nettó 120.000 Ft-ot •Jövedelméből a hajléktalanellátáson kívül is meglakhat
Pillanatnyi lakhatási helyzet, lakhatási háttér	Lakásban lakik, de eljönne, mert vannak nehézségei - o a családtagokkal, együttélőkkel - o rezsi, törlesztés...fizetéssel - o lakás zsúfolt....
	Fizetett „albérletben”, munkásszállón lakik, de azt nem sokára felmondják •eddig jövedelme változatlan, vagy •vele együttélővel tudnának másikat fizetni, vagy •lenne hova vissza(be)költöznie

**A BMSZKI által nyújtott differenciált, a (változó) élethelyzethez igazodó
szociális lakhatási szolgáltatások főbb típusai**

Időszakos (krízis) éjjeli menedékhelyek

Éjjeli menedékhelyek

Átmeneti szállók – spec. utcás

Kulcs rendszeren belül

Átmeneti szállók

Speciális beléptető/kiléptető átmeneti szállók

Átmeneti szállók – spec. idős, súlyos krónikus beteg, addikt személyeknek + CsÁO

Szobabérlők háza, munkásszállók, lakásbérletek

Szállásnyújtó szociális segítők főbb feladatai
(cím szavakban)

Hotel szolgáltatás

Adminisztráció

Szociális segítségnyújtás

Egyéni segítségnyújtás

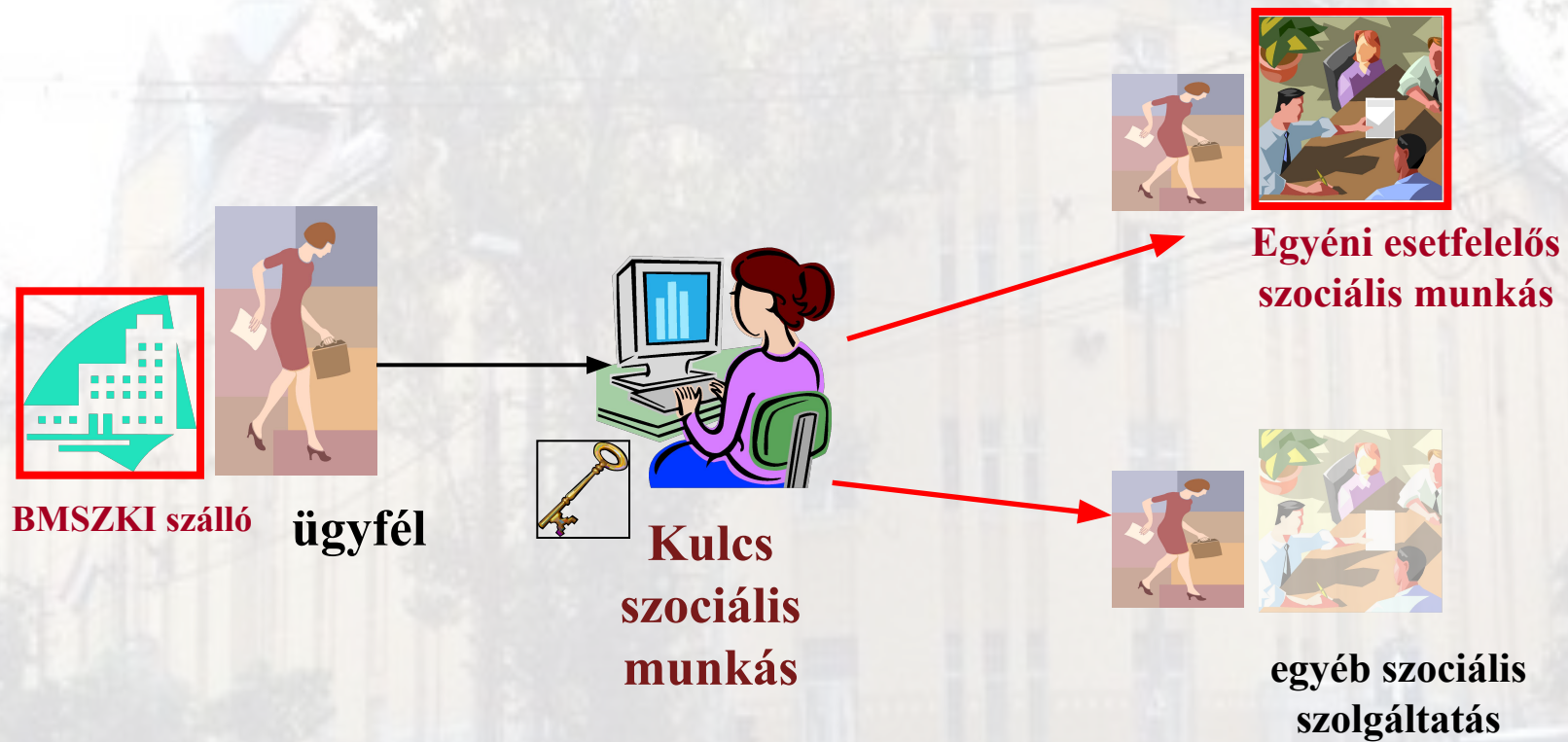
Kapcsolattartás a lakókkal

Tanácsadás, információ nyújtás

Konfliktuskezelés - intézkedés

Közösségi munka

2. lépés: Van-e, s milyen szociális/mentális segítségre szüksége?

A kulcs szociális segítő főbb feladatai

Döntés az esetkezelés szolgáltatás nyújtásáról:

- Fogadja az új belépő és a BMSZKI szolgáltatásait igénybe vevő, hozzá irányított ügyfeleket
- Az ügyfelekkel elmélyült helyzetfeltáró beszélgetést folytat
- A helyzetfeltárás alapján – szükség esetén a kulcs team segítségével – dönt az egyéni esetkezelés szükségességéről
- Meghatározza a segítségnyújtás/együttműködés főbb vonalait
- Dönt az esetkezelési időszak szükséges meghosszabbításáról

Az esetfelelős teamek vezetése

- A kulcs szociális segítő irányítja az esetkezelő team működését, az esetkezelők munkabeosztását és munkájuk minőségét
- Az esetkezelő szociális munkások számára esetmegbeszélő csoportot tart
- Négy szemközti (kulcs + esetkezelő), vagy hatszemközti (kulcs + esetkezelő + ügyfél) esetmenedzseri megbeszélést szervez
- Szakmai segítséget és szupervíziós háttérrel biztosít a teamjébe tartozó esetkezelő szociális segítőik számára
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a teamjébe tartozó esetkezelő szociális segítőik szakmai (személyiség) fejlődését, pszichés és mentális állapotát, és szükség esetén segítséget nyújt, vagy szervez meg számukra
- Javaslatot tesz a teamjébe tartozó esetkezelő szociális munkások szakmai továbbképzésével kapcsolatban

Döntés az egyéni esetkezelés szükségességéről

Az esetkezelési szükségletről szóló döntést, az ügyfél életútjának –amennyire csak lehet – alapos ismeretében lehet meghozni.

A döntés célja, hogy kiválasszuk azokat az ügyfeleket, akiknek az életében a leginkább megtérül az egyéni esetkezelő munka.

**Ez elsősorban azt jelenti, hogy
az adott ügyfél segítségnyújtással képes előre jutni az élete
valamelyik területén,
de bizonyos esetekben a további súlyos leromlás elkerüléséhez is
szükség lehet esetkezelő munkára.**

/Breitner Péter/

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere

2012. szeptember

„Magasabb fokú autonómiát célzó” esetkezelés lehetséges,

azok számára, akik várhatóan segítséggel (de anélkül nem) képesek előbbre jutni. Lehetséges esetkezelési (rész)célok:

❖ **Előrelépés a munkaerő-piaci (megélhetési) helyzetben**

- munkaszerzés (akár nem hivatalos munka)
- váltás jobb munkára, biztosabb munkára, szakképzetlenről szakképzett munkára, saját szakképzettség szerinti munkára, saját tehetséghez, készséghez jobban illő munkára, magasabb jövedelmet biztosító munkára, feketéről szerződéses munkára, határozott idejű szerződésről határozatlanra
- valamilyen ellátás, járandóság megszerzése, nyugdíj, munkanélküli ellátás
- iskolai végzettség, szakképzettség megszerzése
- félbehagyott iskola befejezése

❖ **Előrelépés a lakhatási viszonyokban**

- váltás utcáról szállóra, szállóról, jobb szállóra, előre munkásszállóra, előre nem szegregált(!) munkásszállóra, előre albérletbe (akár hajléktalan vagy nem hajléktalan társakkal), albérletből jobb, biztonságosabb albérletbe, biztosabb, biztonságosabb szívettség (nem saját jogú) lakhatásba (élettárs, rokon, barát)
- lakhatási támogatás megszerzése, lakáspályázat (önk)
- takarékoság lakhatás érdekében, saját (volt) lakás, lakhatás (vissza) szerzése
- a hosszabb, de nem végleges lakhatás (pl. CSÁO) is cél lehet

❖ **Előrelépés függőségek csökkentésében**

- Az adott függőség(ek) történetének átbeszélése, tudatosítása
- Lépések az adott szerhasználat mérséklésére vagy megszüntetésére
- Addiktológiai segítséghez ambuláns segítség, vagy intézménybe juttatás

❖ **Előrelépés egészségi állapot javulásában**

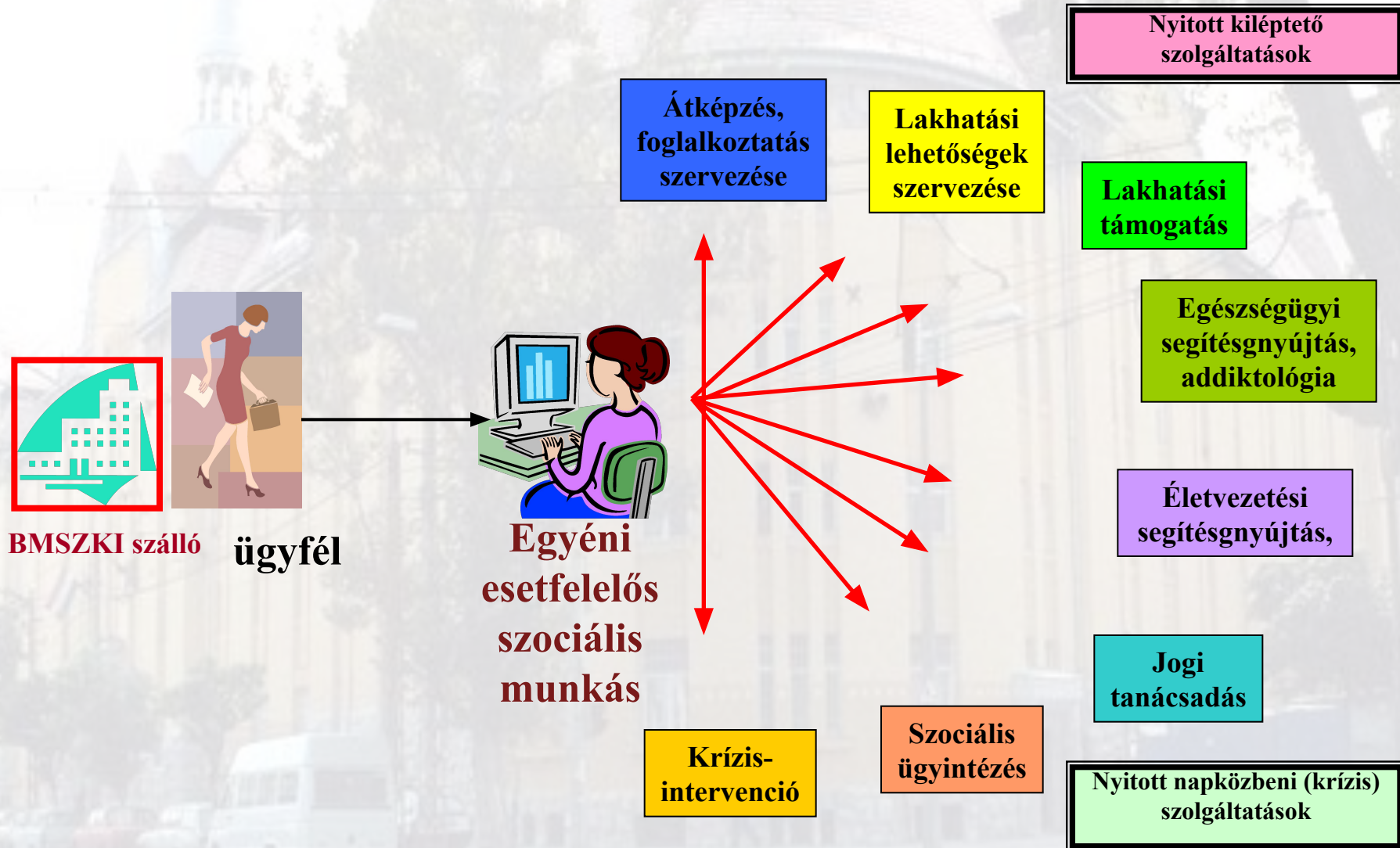
Egészségi szempontból önálló(bb) életvitel, Járóképeség javítása, Legyengült szervezet megerősítése, Szerhasználat csökkentése

Megelőző esetkezelés lehetséges:

Az esetkezelő segítségnyújtás indokolt lehet azokban az esetekben is, amikor valamilyen okból fennáll a hirtelen állapotrosszabbodás, „mélyrepülés” veszélye, megelőző szemlélettel:

- **Várandós nők (normatív elven, mindnyájan kapjanak esetkezelőt)**
- **25 éven aluliak (normatív elven, mindnyájan kapjanak esetkezelőt)**
- **Friss hajléktalanok**
- **A közelmúltban családi tragédiát, halálesetet átéltek**
- **Idős, leépült beköltözők (akik nem a Bányába, vagy a Kálváriába kerültek, és amíg – lehetőség szerint – áthelyezik őket e helyek valamelyikére, vagy más adekvátabb intézménybe)**
- **Az alábbi intézményekből frissen beköltözők**
 - **Állami gondozásból érkezők**
 - **Börtönből szabadulók**
 - **Alkohol/drog rehabilitációs intézményekből bekerülők**
- **Utcáról beköltözők**
- **Kezeletlen pszichiátriai betegek**

3. lépés: A szociális/mentális segítségnyújtás – igénybe vehető humán szolgáltatások

Minden esetben esetkezelési cél:

◆Előrelépés a társas kapcsolatokban (integráció)

- múltbéli konfliktusok feloldása, hatásainak csökkentése (elsősorban szűkebb gyermekkori és későbbi saját család (ok) tagjaival)
- a múltbéli és jelenlegi kapcsolati konfliktusok feloldása az ügyfél fejében-lelkében
- a múltbéli és jelenlegi kapcsolati konfliktusok feloldása valóságosan (találkozás, kibeszélés stb.) is, ha ez lehetséges
- pozitív, előrevivő kapcsolatok erősítése, különös tekintettel a nem hajléktalan társadalom tagjaira
- negatív, visszahúzó kapcsolatok tudatosítása, leépítése

◆Előrelépés képességek, készségek, önkép területén (empowerment is)

- Egyrészt lásd a „társas kapcsolatok” dimenzió egyes elemeit
- Múltbéli és jelenlegi kapcsolati és egyéb traumák kibeszéltetése, átbeszélése, oldása
- Múltbéli eseményekkel kapcsolatos szégyenérzet, bűntudat kibeszéltetése, átbeszélése, oldása
- Egyes múltbéli kedvezőtlen folyamatok, rossz döntések mögött húzódó motívumok tudatosítása
- Múltbéli sikerek, jobb, szerencsésebb életszakaszok átbeszélése, a sikerek mögött rejlő motívumok tudatosítása
- A korábbi életszakaszokban megnyilvánuló készségek, képességek, tehetségek tudatosítása

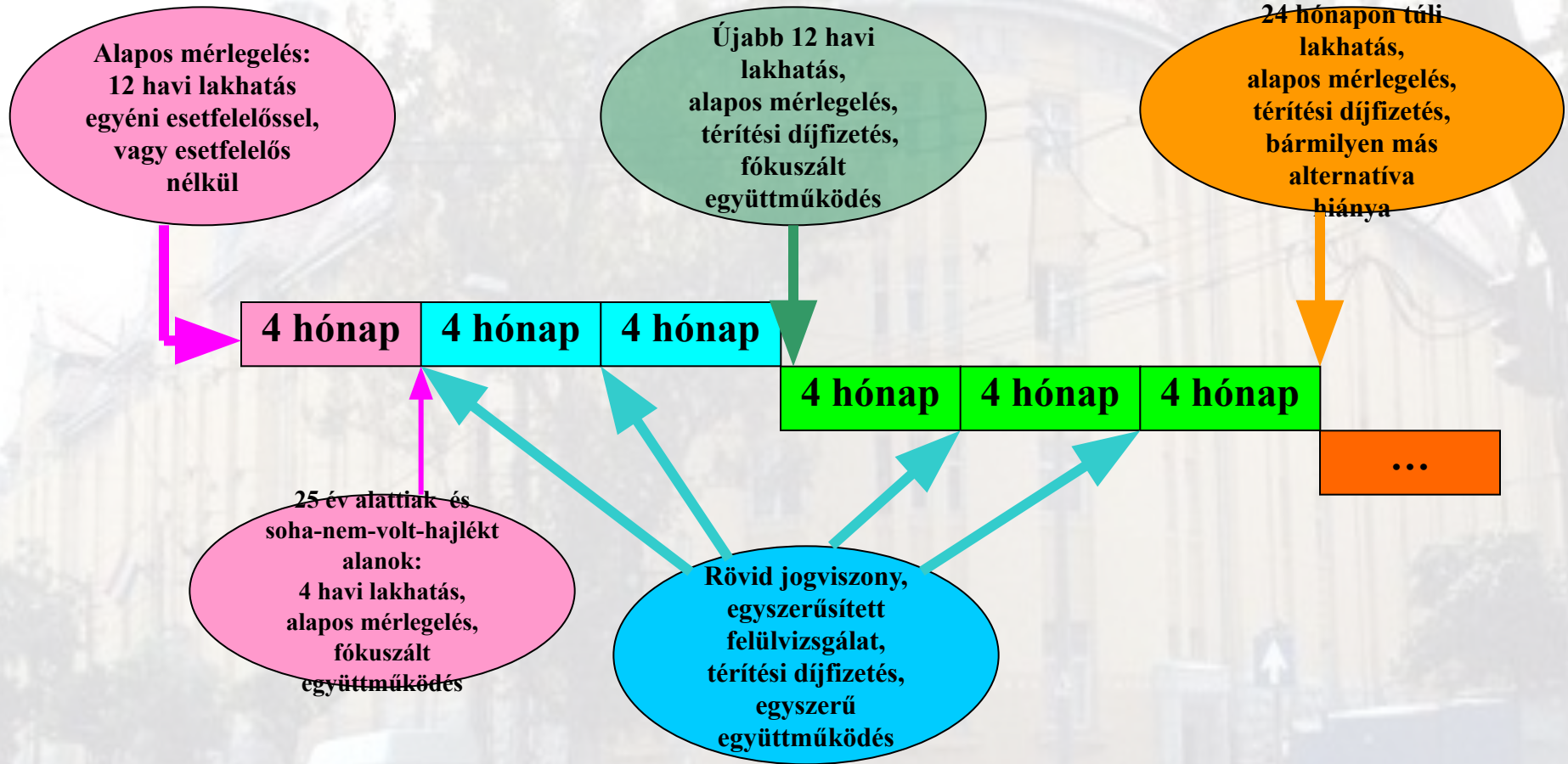
Az esetkezelő szociális segítők főbb feladatai

- Az ügyféllel előre megadott szempontok alapján interjút készít
- Az ügyféllel közösen az interjú eredményeire épített esetkezelési stratégiát készít, majd kidolgozzák az ehhez tartozó konkrét esetkezelési lépéseket. (A kulcs szociális segítő és az esetmegbeszélő csoport többi tagjának segítségével.)
- Az esetkezelési stratégiát (és a konkrét esetkezelési lépések is) és az előrehaladást rendszeresen felülvizsgálják.
- Az esetkezelő szociális munkás az ügyfeleit előre megadott rendszerben, négyszemközti helyzetben fogadja és további feltáró / segítő beszélgetéseket folytat vele.
- Rendszeresen tájékozik arról, hogyan alakul az ügyfél élete / helyzete a lakóhelyén, kapcsolatot tart a szállásnyújtó szociális segítőkkal
- Az esetmegbeszélő csoport javaslatait, az ott kialakult álláspontokat, véleményeket, tanulságait is figyelembe veszi az ügyféllel való munkája során
- Az esetkezelő szociális munkás a kulcs-szociális munkáshoz fordulhat
 - egyes ügyfelekkel való elakadásaival, bizonytalanságaival
 - szakmai szupervíziós igényével
 - szakmai tanácsért
 - konzultációért

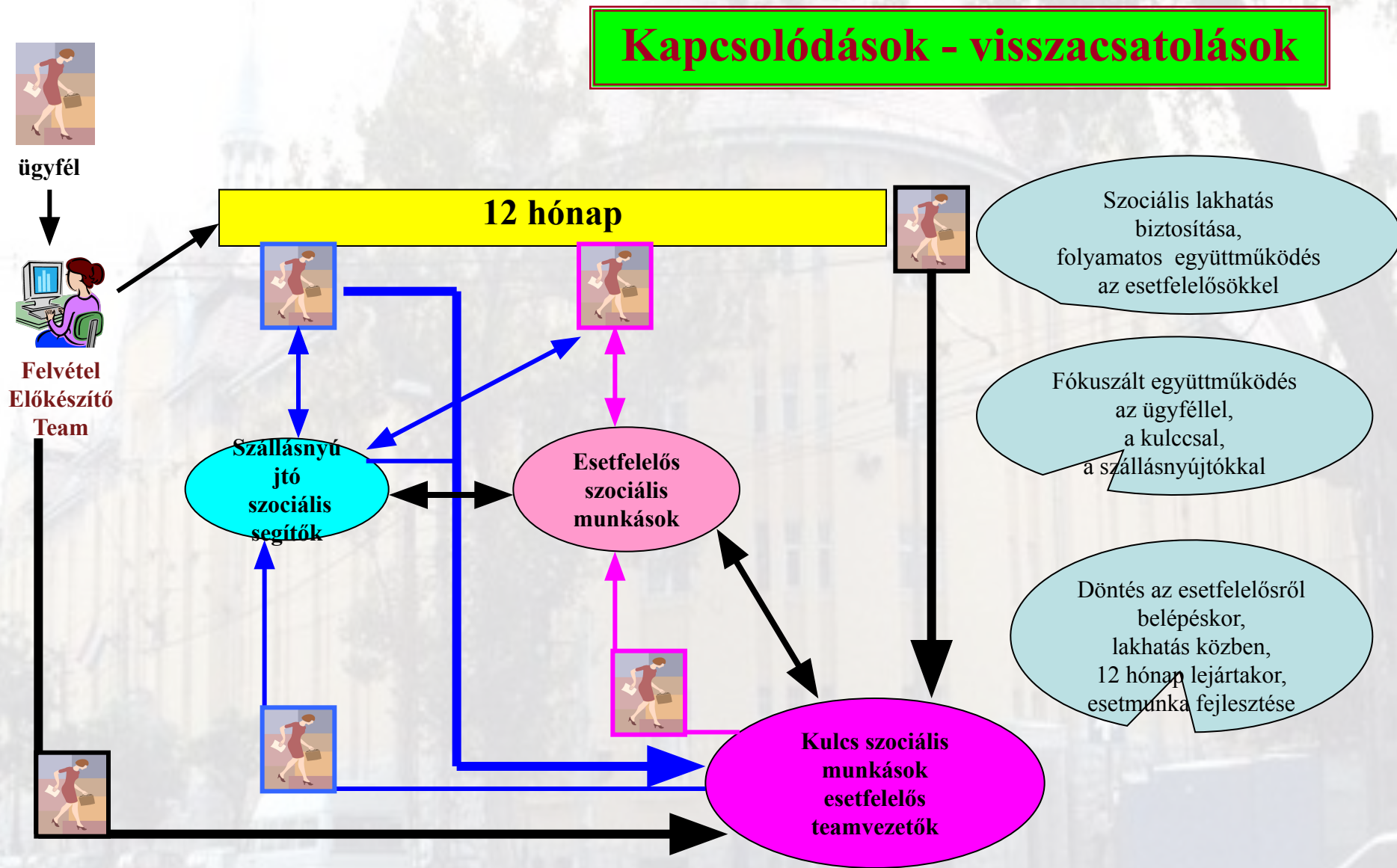
A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere

2012. szeptember

**Biztonságos, olcsó, de fizetős lakhatás –
szükség szerint egyénre szabott professzionális együttműködéssel**

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere
2012. szeptember

Példák az elvárható együttműködés típusaira – melyek személyre szabottan alkalmazhatóak

Első 4 hónap alatt

Iratok beszerzése (szig., taj kártya, bizonyítványok stb.)

Munkaügyi központban regisztrálás, orvos fölkeresése, jogosultságok elindítása, tartós elhelyezés elindítása, képzés elkezdése stb.

Első 12 hónap alatt

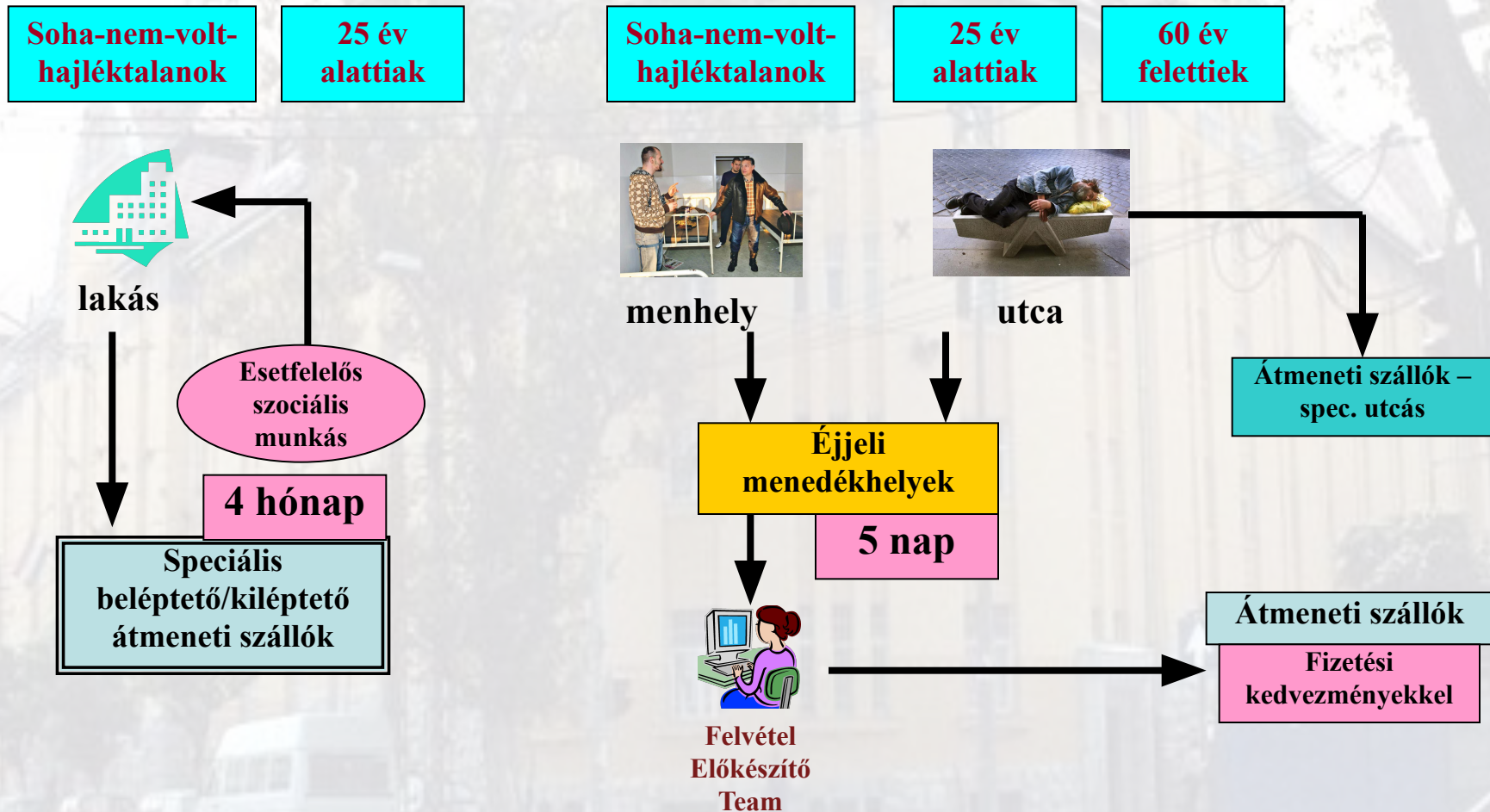
Betegségek, függőségek kezelése, rendszeres jövedelemmel gazdálkodás, munkába állás, képzésben részvétel, kapcsolatok újraszervezése stb.

Előtakarékosság, önálló lakhatás megoldása

Második 12 hónap alatt

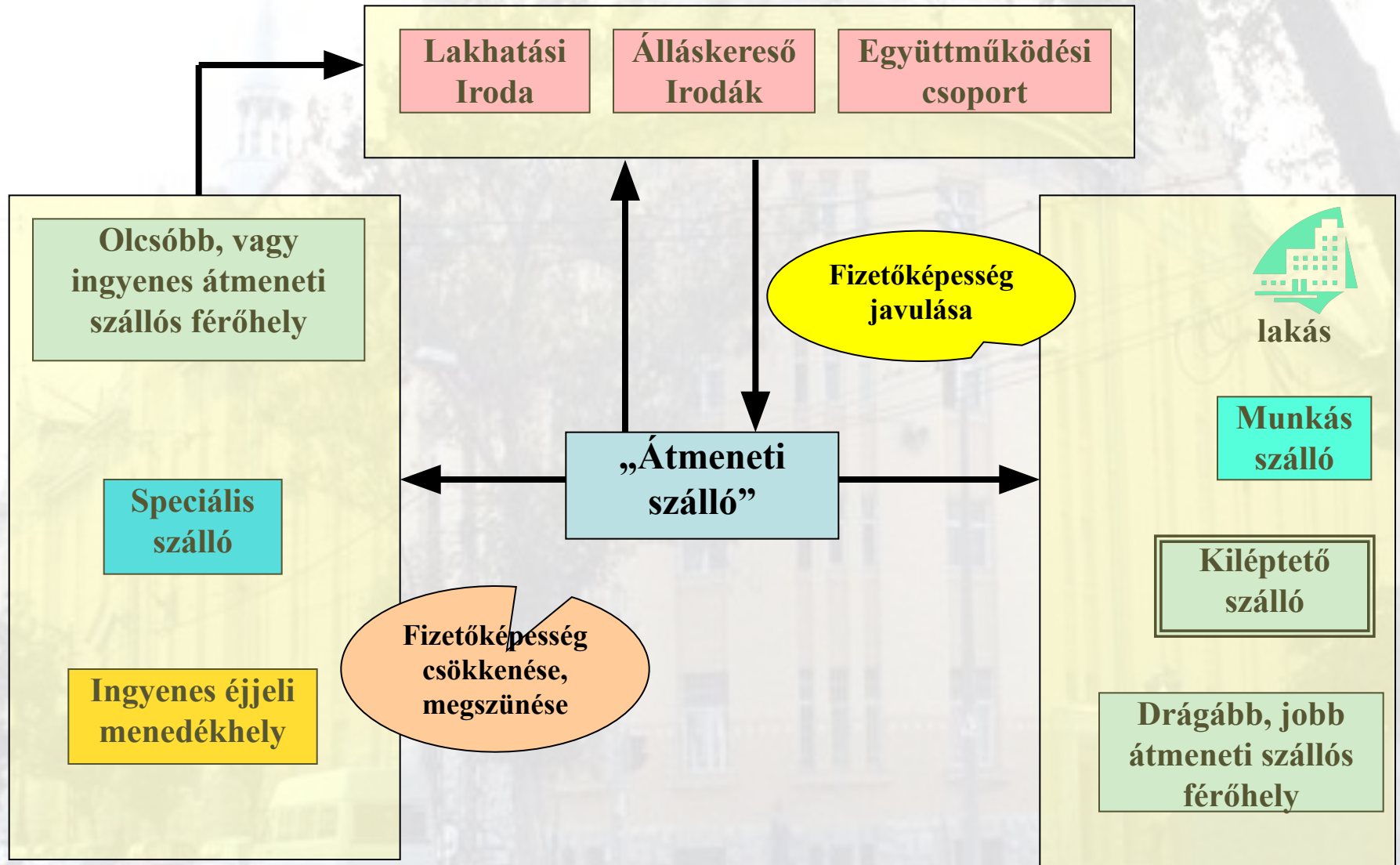
Minden (de minden) hajléktalanellátáson kívüli lakhatási lehetőség feltárása és ennek érdekében minden lehetséges lépés megtétele

**Példák különösen sérülékeny csoportok speciális lakhatási
segítésére**

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei új segítő rendszere
2012. szeptember

Differenciált, a (változó) élethelyzethez igazodó szociális lakhatási szolgáltatások - BMSZKI

Differenciált, a (változó) élethelyzethez igazodó szociális lakhatási szolgáltatások főbb típusai – BMSZKI szállók

Időszakos (krízis) éjjeli menedékhelyek

Dózsa férfi

Előd férfi

Éjjeli menedékhelyek

Dózsa női

Bánya

Aszódi

Könyves

Váci

Átmeneti szállók – spec. utcás

Külső Mester Spec.

Táblás Spec.

Alföldi Spec.

Dózsa Spec.

Átmeneti szállók

Alföldi

Külső Mester

Táblás

Dózsa

Speciális beléptető/kiléptető átmeneti szállók

Gyáli

Kocsis

Kőrakás

Átmeneti szállók – spec. idős, súlyos krónikus beteg, addikt személyeknek + CsÁO

Kálvária

Szabolcs

Váltó Ház

Csáo

Szobabérlők háza, munkásszállók, lakásbérletek

Gyáli

Kocsis

Kőrakás

Rákosszeg park

Aszódi

2012. szeptember